

Μέχρι το 1935 κανείς δεν μιλούσε για Μακεδόνες

Από τον Δημήτριο Καραμήτσο

Η αρχαία Μακεδονία βρισκόταν πάντοτε στα όρια της σημερινής ελληνικής Μακεδονίας με ελάχιστες διαφορές. Οι βορειότερες περιοχές της FYROM —η Παιονία και η Δαρδανία— δεν ανήκαν στη Μακεδονία. Την εποχή της οθωμανικής αυτοκρατορίας (βιλαέτια Θεσσαλονίκης και Μοναστηρίου) στη Μακεδονία κατοικούσαν Ρωμιοί με ελληνική εθνική συνείδηση (ελληνόφωνοι, σλαβόφωνοι και βλαχόφωνοι), Τούρκοι, Αλβανοί, Βούλγαροι, Σέρβοι, Αρμένιοι, Εβραίοι, Ρουμάνοι, αλλά και άλλοι λιγότεροι. Είναι γνωστό πως τότε οι Σλάβοι που κατοικούσαν στις περιοχές της γεωγραφικής Μακεδονίας αποκαλούνταν από τους Ευρωπαίους Βούλγαροι, λόγω παρόμοιας σχετικά γλώσσας. Στη συνθήκη του Βουκουρεστίου το 1913, με την οποία καθορίστηκαν τα σύνορα μετά τον Β΄ Βαλκανικό πόλεμο, δεν αναφέρεται πουθενά η λέξη Μακεδονία. Γίνεται πάντως από μερικούς συγγραφείς εκτίμηση κατανομής της Μακεδονίας κατά 55% στην Ελλάδα, 10% στη Βουλγαρία και 35% στη Σερβία, χωρίς αυτό να είναι σωστό, γιατί το Σαντζάκι των Σκοπίων (βιλαέτι Κοσσυφοπέδιου) δεν ανήκε στην ιστορική Μακεδονία.

Μετά το 1920 άρχισε να αναφέρεται από κομμουνιστές ο όρος «Μακεδόνες», για σλαβοφώνους χωριών βόρειων περιοχών της ελληνικής Μακεδονίας και η ανάγκη «αυτονομίας της περιοχής» για ίδρυση «Σοβιετικής Δημοκρατίας των Βαλκανίων». Το 1934 αποφασίστηκε από την 3η κομμουνιστική διεθνή (Κομιντέρν) να επιδιωχθεί η συγκρότηση «Μακεδονικής Δημοκρατίας των Εργαζόμενων Μαζών» και το 1935

εκδόθηκε απόφαση να δημιουργηθεί ένα «Ενωμένο Ανεξάρτητο Μακεδονικό Κράτος». Γραμματέας της Κομιντέρν για τα βαλκανικά θέματα υπήρξε τότε ο μετέπειτα δικτάτωρ της Γιουγκοσλαβίας Γιόσιπ Μπροζ Τίτο. Ο Ν. Ζαχαριάδης ως Γενικός Γραμματέας του ΚΚΕ ζητούσε ήδη από το 1925 τον σχηματισμό ενός «αυτοτελούς κράτους Μακεδονίας» (Ριζοσπάστης 27-1-1925). Η 6η Ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚΕ τον Ιανουάριο του 1934 καθόρισε ως υποχρέωση του κόμματος την απόσχιση της Μακεδονίας σε συνεργασία με τους Βουλγάρους». Τον Ιανουάριο του 1949 η 5η Ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚΕ ψήφισε ομοφώνως την εισήγησή του Ν. Ζαχαριάδη για δημιουργία «Ανεξάρτητου Μακεδονικού Κράτους». Από τα παραπάνω φαίνεται ότι η δημιουργία κράτους «Μακεδονίας» με συνεπακόλουθα τη «Μακεδονική εθνικότητα και γλώσσα» αποτελούσε επιδίωξη των κομμουνιστών και του Τίτο, ο οποίος υπερφαλάγγισε τους Βουλγάρους και βρήκε αργότερα φανατική υποστήριξη στις αρκετές χιλιάδες Ελλήνων σλαβόφωνων και μη, που ως ηττημένοι του ελληνικού Εμφυλίου πολέμου βρέθηκαν μόνιμα εγκατεστημένοι στη επαρχία Βαρντάσκα της Γιουγκοσλαβίας και δρουν έκτοτε ως γενίτσαροι.

Με τη λήξη της κομμουνιστικής ανταρσίας το 1949 η Ελλάδα υπήρξε πολύ εξαρτημένη και υποχρεωμένη στις ΗΠΑ λόγω της Αμερικανικής βοήθειας. Οι ΗΠΑ προσπαθούσαν να πάρουν τον Τίτο στο δυτικό στρατόπεδο και κατά συνέπεια «η Ελλάδα δεν έπρεπε να δημιουργεί προβλήματα στην περιοχή»! Εξάλλου η Βαρντάσκα που είχε ονομαστεί μετά το 1944 σε «Ομόσπονδη Σοσιαλιστική Δημοκρατία της Μακεδονίας», δεν εκφραζόταν σε διεθνείς οργανισμούς ως κράτος, αλλά ως τμήμα κράτους. Η διατήρηση καλών σχέσεων με της Ελλάδας με τη Γιουγκοσλαβία του Τίτο ήταν πρακτικά μονόδρομος.

Μετά τη διάσπαση της Γιουγκοσλαβίας το 1992 δημιουργήθηκε η ψευδεπίγραφη «Δημοκρατία της Μακεδονίας». Το 1993 αναγνωρίστηκε στον ΟΗΕ ως προσωρινό όνομα το «FYROM» (Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας) και το 1995 υπογράφηκε η Ενδιάμεση Συμφωνία Αθηνών – Σκοπίων, την οποία συστηματικά παραβίαζαν μέχρι πρόσφατα οι γείτονές μας: α) Προβάλλοντας εδαφικές βλέψεις κατά της Ελλάδας (χάρτες, βιβλία, διαδίκτυο), κατά παράβαση των άρθρων 2, 3, 4 και 7.1 της συμφωνίας. β) Ενισχύοντας επεκτατικές διεκδικήσεις και υποδαυλίζοντας Σκοπιανά εθνικιστικά αισθήματα, κατά παράβαση του άρθρου 6.2. γ) Χρησιμοποιώντας την ονομασία «Δημοκρατία της Μακ-

εδονίας» και όχι FYROM στους διεθνείς οργανισμούς και στον ΟΗΕ, κατά παράβαση της σχετικής δεσμεύσεως στον ΟΗΕ (άρθρο11.1).

Στο σημερινό κράτος της FYROM υπάρχει ένα μικρό μέρος στα νότια της χώρας (αρχαία Πελαγονία) που μπορεί να θεωρηθεί γεωγραφικώς πως —μετά από επέκταση του κράτους του Φιλίππου— ανήκε στην αρχαία Μακεδονία. Ωστόσο οι Σλάβοι της FYROM ονομάζουν όλο το κράτος τους Μακεδονία χρησιμοποιώντας καταχρηστικά ως όνομα τη γεωγραφική θέση μιας επαρχίας τους. Αυτή η επιλογή αποτελεί επιβίωση της πολιτικής του Τίτο και είναι σαφώς εχθρική και επεκτατική σε βάρος της Ελλάδας. Παραλείπω να αναφερθώ στα φαιδρά της κατάσκευής φαραωνικών αγαλμάτων και στην παγκόσμια προπαγάνδα περί απογόνων των αρχαίων Μακεδόνων στη FYROM, αν και οι Σλάβοι εγκαταστάθηκαν στη Βαλκανική χίλια χρόνια αργότερα.

Επιθυμία της πλειονότητας των Ελλήνων (βλ. τα ογκώδη συλλαλητήρια και δημοσκοπήσεις) είναι ότι στο όνομα του κράτους αυτού δεν πρέπει να περιέχεται η λέξη Μακεδονία. Στο όνομα που συμφωνήθηκε στις Πρέσπες «Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας» είναι πλέον από βέβαιο ότι η λέξη «Βόρεια» θα παραλείπεται και θα χρησιμοποιείται η επιθυμητή από τους Σλάβους των Σκοπίων ονομασία «Μακεδονία». (Στην πράξη το έκανε συνεχώς ήδη στις Πρέσπες ο κ. Ζάεφ εμπρός στον αμήχανο κ. Τσίπρα και τον πανευτυχή κ. Κοτζιά). Επίσης σε όλους τους χάρτες θα αναγράφεται μόνη της η λέξη «Μακεδονία», μια που το πλήρες όνομα του κράτους δεν θα χωράει στον χάρτη λόγω του μικρού μεγέθους της FYROM.

Είναι φανερό ότι τα Σκόπια από την αρχή της διάλυσης της Γιουγκοσλαβίας έδειξαν μεγάλη ακαμψία στις διαπραγματεύσεις με την ελληνική πλευρά. Την ίδια και μεγαλύτερη ακαμψία έπρεπε να δείξει η Ελλάδα. Η χρήση του ονόματος Μακεδονία ως συστατικό του ονόματος ενός γειτονικού κράτους προς την Ελλάδα κανονικά έπρεπε να θεωρείται *casus belli*. Αν τα Σκόπια συμφωνούσαν σε ένα ουδέτερο όνομα που δεν θα έθιγε την Ελλάδα, τότε δεν θα υπήρχε πρόβλημα με εθνικότητα και γλώσσα. Όσο για τον «επεκτατισμό» ο οποίος καταχρηστικά αναφέρεται συχνά ως «αλυτρωτισμός», δεν μπορούμε να τον αποτρέψουμε, όσες πρόνοιες και αν υπάρχουν στη συμφωνία, γιατί κανείς δεν μπορεί να εμποδίσει τους δασκάλους στα σχολεία της FYROM να συνεχίσουν να είναι φορείς της ανθελληνικής προπαγάνδας τους.

Πιστεύω ότι η συμφωνία με τα Σκόπια δεν πρέπει να ψηφιστεί από την ελληνική Βουλή, γιατί τότε μόνο δεινά θα έχουμε να αντιμετωπίσουμε στο μέλλον. Τα απαράδεκτα στοιχεία της συμφωνίας έχουν επισημανθεί από πολλούς. Η ασυμφωνία του ονόματος της χώρας με την Εθνικότητα και τη Γλώσσα είναι ανήκουστη. Αλλά και η επιλογή του επιθετικού χαρακτηρισμού ως «Βόρεια» είναι η χειρότερη. Χίλιες φορές προτιμότερη ονομασία θα ήταν το *Novomacedonia* σε μια λέξη, με εθνικότητα και γλώσσα αντίστοιχες μονολεκτικές ονομασίες. Αλλά ο υπουργός Εξωτερικών κ. Κοτζιάς (καίτοι θεωρείται ευφυής άνθρωπος) τους έδωσε το δικαίωμα να διαλέξουν ένα από τα ονόματα που πρότεινε ο μεσολαβητής κ. Νίμιτς και διάλεξαν φυσικά το καλύτερο για αυτούς. Το λογικό θα ήταν ως συνέπεια να ονομαστούν η εθνικότητα και η γλώσσα τους «βορειομακεδονικές». Εδώ έγινε άλλο ένα ατόπημα που δεν χρειάζομαι περαιτέρω επεξηγήσεις για να υποστηρίξω τον χαρακτηρισμό. Σκέφτομαι όμως μήπως δεν είναι ο κ. Κοτζιάς ευφυής ή αν είναι τότε δικαιολογείται η παροιμία «τα έξυπνα πουλιά από τη μύτη πιάνονται». Η Ελλάδα όμως σε τι φταίει;

Η επαίσχυντη συμφωνία των Πρεσπών πρέπει να ακυρωθεί από την ελληνική Βουλή, όπως το 1925 η κυβέρνηση Μιχαλακόπουλου ακύρωσε την συμφωνία Πολίτη – Καλφώφ του 1924, η οποία είχε υπογραφεί στη Γενεύη (έδρα της Κοινωνίας των Εθνών, προδρόμου του ΟΗΕ) και αναφερόταν σε «Προστασία της βουλγαρικής μειονότητας στην Ελλάδα». Παρομοίως η ελληνική Βουλή ακύρωσε σύντομα τη συμφωνία του Αυγούστου 1926 της Ελλάδας με τη Γιουγκοσλαβία, η οποία προέβλεπε συγκυριαρχία στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης και άλλα απαράδεκτα.

Συμπερασματικά: η συμφωνία των Πρεσπών είναι μια εξέλιξη που αποτελεί ήττα της Ελλάδας και πηγή μελλοντικών προβλημάτων. Η συνέχιση του επεκτατισμού μέσω της εθνικότητας και γλώσσας, η χρήση στα λιμάνια της Θεσσαλονίκης και Καβάλας, καθώς και δικαιώματα στη θάλασσα (Αλιεία, ΑΟΖ) είναι τα σοβαρότερα. Η αλλαγή των ονομασιών κρατικών οργανισμών, των εμπορικών οίκων και προϊόντων (τώρα αναφέρονται ως Μακεδονία, και Μακεδονικά) είναι επίσης πολύ σοβαρά ζητήματα.

Τέλος τίθεται θέμα φαλκίδευσης της αντιπροσωπευτικής Δημοκρατίας στη χώρα μας, μια που για ένα τόσο σοβαρό θέμα δεν υπήρξε καμιά μνεία προεκλογικώς στις εξαγγελίες και τα *debate* των κομμάτων.

Για θέματα δημοσιονομικά (μνημόνιο 2ο για τα οικονομικά) ο κ. Τσίπρας προσέφυγε —αντισυνταγματικά— σε δημοψήφισμα. Για το ζήτημα της συμφωνίας με τα Σκόπια, που ουσιαστικά αποτελεί παραχώρηση εθνικής κυριαρχίας, ένα δημοψήφισμα είναι εκ των ων ουκ άνευ. Εν προκειμένω η κυβέρνηση ακολουθεί το καφενειακό επιχείρημα «δικό μου είναι το τάβλι και όπως θέλω το παίζω».

Οι ευθύνες των πολιτικών της Ελλάδας όσον αφορά το ζήτημα της Μακεδονίας είναι τεράστιες για το μέλλον της χώρας. Ο λαός ευτυχώς αντιδρά. Η κυβέρνηση καταφεύγει σε χημικά ακόμη και εναντίον ειρηνικών διαδηλωτών. Οι πολιτικοί ταγοί της Ελλάδας τι κάνουν;

Δημήτριος Καραμήτσος
Ομότιμος καθηγητής ΑΠΘ
Συγγραφέας

Πηγή : INTERNATIONAL HELLENIC ASSOCIATION